

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre**
Møtested: Teams, Digitalt
Dato: 02.02.2023
Tidspunkt: 14:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Hastebehandling av anmodning om oppsettende virkning

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 4/2023	Godkjenning av innkalling/ protokoll		
AU 5/2023	Junkerdal nasjonalpark - behandling av anmodning om oppsettende virkning - Dispensasjon for bruk av snøskuter i Junkerdal nasjonalpark for transport av varer og utstyr til Mavas stugby - Midtre Nordland nasjonalparkstyre		2016/1781

AU 4/2023 Godkjenning av innkalling/ protokoll

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre	5/2023	02.02.2023

Junkerdal nasjonalpark – Behandling av utsatt iverksettelse av tiltak - Dispensasjon for bruk av snøskuter i Junkerdal nasjonalpark for transport av varer og utstyr til Mavas stugby - Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Arbeidsutvalgets beslutning

Arbeidsutvalget avslår klagers anmodning om oppsettende virkning og utsettelse av vedtak.

Resten av innholdet i klagen behandles på Midtre Nordland nasjonalparkstyrets møte 24. februar 2023.

Bakgrunn

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ga i vedtak 63/2022 i møte 20. desember 2022 Marius Kvæl og Therese Steigen dispensasjon fra motorferdselbudet i nasjonalparken for bruk av snøskuter langs merket løype i Metskidalen, i forbindelse med drift av Mavas stugby. Dispensasjonen ble gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Dispensasjonen gjelder fram til 1. mai 2023, inntil 12 turer, og det kan brukes inntil to snøskutere per tur (i så fall telles det som to turer). Dispensasjonen er gitt med flere vilkår, blant annet at det kan kjøres når det er tilstrekkelig med snø til at kjøreskader ikke oppstår, at det ikke skal kjøres over avblåste rabber og at det skal tas hensyn til rein i området. Transporten skal skje mellom klokka 07:00 og 23:00 og det er ikke tillatt å kjøre på langfredag og 1. påskedag.

Grunnlaget for avgjørelsen

Statsforvalteren i Nordland har i henhold til naturmangfoldloven § 62 tredje ledd klagerett på vedtaket. Klagen har kommet innenfor tidsfristen gitt av forvaltningsloven § 29.

Forvaltningsloven § 42 åpner opp for at Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Vurdering

Statsforvalteren i Nordland ber om oppsettende virkning og utsettelse av vedtak frem til klagebehandling er avgjort hos klageinstans. Sekretariatet mener at dette i praksis vil være det samme som å omgjøre vedtaket til et avslag ettersom klagebehandlingen vil ta lengre tid enn dispensasjonens gyldighet. Sekretariatet mener at dispensasjonen som er gitt ikke står i fare for å gi uopprettelig skade eller tap av verneverdiene i Junkerdal nasjonalpark, og at eventuell omgjøring av vedtak dermed kan avvente klagebehandling. Formålet med bestemmelsen i forvaltningslovens § 42 er å hindre at irreversible tiltak blir iverksatt i påvente av avgjørelse i klagesak.

Dispensasjonen for snøskuterkjøringen til Mavas er gitt som et unntakstilfelle i forbindelse med at eier ikke har mulighet til å drifte plassen gjennom vinteren som følge av sykdom. Sekretariatet stiller seg ikke bak at denne typen ferdsel ble vurdert i forbindelse med vernevedtaket. I vernevedtaket (kronprinsregentens resolusjon) ble det avvist at løypa kunne brukes til turistkjøring, besøk og inntransport av fagfolk. Fylkesmannens tilrådning avslutter også med at det i spesielle tilfeller vil kunne gis dispensasjon for kjøring gjennom nasjonalparken.

I Statsforvalteren i Nordlands klage fremgår det: «I rapport fra naturoppsynet til nasjonalparkstyret fra 2015 framkommer det at det er registrert en god del kjørespor fra bruk av snøskuter i tillegg til slitasje på rabber langs traséen. I saksframlegget konkluderes det likevel med at et begrenset antall turer med de gitte vilkårene i liten grad medføre skade på vegetasjonen eller sårbare arter i området.» Sekretariatet vil understreke at slitasjesporene i rapporten fra 2015 i all hovedsak stammer fra den lovlige, og direktehjemlede kjøringen til driverne og bosatte i Mavas Stugby. Disse har ubegrenset tillatelse til å kjøre langs denne løypa gjennom en direktehjemmel i forskriften, slik at forvaltningsmyndigheten ikke har mulighet til å sette vilkår for kjøringen når det kommer til snømengde og tid på året. I gitte dispensasjon er det satt vilkår om at snøskuterkjøring kun må skje på tilstrekkelig snømengde og at det ikke skal kjøres over avblåste rabber.

Videre fremgår det at «I saksframlegget vises det til at den aktuelle ferdselen langs traseen kan påvirke kjente hekke- eller ynglelokaliteter i området, ettersom traseen går innenfor varsomhetssonen til en sårbar rovfugl.» Etter en ny gjennomgang av det opprinnelige vedtaket ser vi at det feilaktig er tatt med en vurdering om at traseen går innenfor varsomhetssonen til en sårbar rovfugl. Den merkede løypa i Metskidalen går godt utenfor varsomhetssonen som Miljødirektoratet har anbefalt for aktuelle rovfugl i forbindelse med snøskuterløyper.

Som hovedregel behandler ikke nasjonalparkstyret forholdene til annet lovverk. Nasjonalparkstyret dispenserer fra verneforskrift og forutsetter at søker forholder seg til annet lovverk. Dispensasjonen er gitt for inntransport av varer og utstyr for opphold og overnatting til driverne av Mavas Stugby. Løypa som går gjennom nasjonalparken, er den korteste, tryggeste og mest praktiske traseen for driverne å benytte seg av da de er bosatt i Sulitjelma. Den samme traseen har blitt benyttet av eieren av Mavas stugby gjennom verneforskriftens direktehjemmel helt siden opprettelsen av vernet i 2004.

Konklusjon

Sekretariatet mener at dispensasjonen ikke strider mot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdier i nevneverdig grad. Det er ikke fare for at tiltaket fører til uopprettelige skader eller store økonomiske ulemper. Vi mener at utsatt iverksettelse av tiltaket vil være det samme som å omgjøre dette til avslag, da klagebehandlingen vil ta lengre tid enn gyldigheten på tillatelsen.

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre
Postboks 1405
8002 BODØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torhild Lamo, 4775547811

Klage på vedtak om dispensasjon - bruk av snøskuter for transport til Mavas stugby - Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Statsforvalteren i Nordland viser til Midtre Nordland nasjonalparkstyres vedtak i sak 63/2022 i møte 20. desember 2022. I saken gis Marius Kvæl og Therese Steigen dispensasjon fra motorferdselsforbudet i nasjonalparken for bruk av snøskuter langs merket løype i Metskidalen, i forbindelse med hjelp til drift av Mavas stugby. Dispensasjonen gjelder fram til 1. mai 2023. Det er gitt dispensasjon til inntil 12 turer, og det kan brukes inntil to snøskutere per tur (i så fall telles det som to turer). Dispensasjonen er gitt med flere vilkår, blant annet at det kan kjøres når det er tilstrekkelig med snø til at kjøreskader ikke oppstår, at det ikke skal kjøres over avblåste rabber og at dersom det er rein i nærheten skal farta senkes. Transporten skal skje mellom klokka 07:00 og 23:00 og det er ikke tillatt å kjøre på langfredag og 1. påskedag.

Statsforvalteren har i henhold til naturmangfoldloven § 62 tredje ledd klagerett på vedtaket. Vi mottok underretning om vedtaket 09.01.2023, og denne klagen er fremmet innenfor klagefristen på tre uker.

Statsforvalteren i Nordland klager med dette på vedtaket. Det klages på at det er gitt dispensasjon fra verneforskrifta for Junkerdal nasjonalpark til bruk av snøskuter i forbindelse med hjelp til drift av Mavas stugby, med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Etter Statsforvalterens vurdering strider vedtaket med verneformålet og påvirker verneverdiene negativt. Det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 for dette.

Det bes om at klagen gis oppsettende virkning og vedtaket gis utsatt iverksettelse frem til klagebehandlingen er ferdig, jf. forvaltningsloven § 42.

Vedtaket fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48

Vedtaket om dispensasjon om bruk av snøskuter er hjemlet i naturmangfoldloven § 48. For at en søknad kan behandles etter naturmangfoldloven § 48 betinger det at tiltaket ikke strider mot verneformålet og at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig negativt. I verneforskrift for

Junkerdal nasjonalpark er det åpnet opp for at personer med fast bostedsadresse i Mavas i Arjeplog kommune kan bruke beltekjøretøy på vinterføre og luftfartøy for nødvendig transport fra Mavas til Sulitjelma. Kjøringa skal skje etter trasé som er fastlagt i forvaltningsplanen. Unntaket for denne transporten ble tatt inn i verneforskrifta, blant annet fordi det på tidspunktet da nasjonalparken ble oppretta var skolebarn som bodde i Mavas, som gikk på skole i Sulitjelma. I forbindelse med verneplanprosessen ble det også gitt innspill på at man ønsket at familie og venner, fagfolk og lignende kunne benytte seg av samme transportrute. Dette ble avvist i kongelig resolusjon. Her er det vist til at transport for andre enn fastboende skal skje via etablert snøskuterløype fra Daja eller snøskuterløype fra mellomriksvegen.

Bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Dispensasjonen er gitt etter første alternativ. Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ. Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilårene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, noe som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen. Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene. Forutsetningen for bruk av § 48 i slike tilfeller er at aktiviteten eller tiltaket oppfyller vilkårene i § 48 og at det ikke ble tatt konkret stilling til aktiviteten eller tiltaket ved opprettelsen av verneområdet.

Som det framkommer i saksframlegget beskriver forvaltningsplanene for Junkerdal nasjonalpark det aktuelle området som et område med enestående eller trua naturverdier med bakgrunn i svært store og sårbare verdier knyttet til flora og fauna, i forvaltningsplanen for Junkerdal nasjonalpark. Videre finner vi at naturvernensyn være overordnet andre interesser i dette området. I saksframlegget framkommer det videre at april/mai er en sårbar periode for dyre- og fuglelivet i fjellet med oppstart av yngletiden. I saksframlegget vises det til at den aktuelle ferdselen langs traseen kan påvirke kjente hekke- eller ynglelokaliteter i området, ettersom traseen går innenfor varsomhetssonen til en sårbar rovfugl.

I rapport fra naturoppsynet til nasjonalparkstyret fra 2015 framkommer det at det er registrert en god del kjørespor fra bruk av snøskuter i tillegg til slitasje på rabber langs traséen. I saksframlegget konkluderes det likevel med at et begrenset antall turer med de gitte vilkårene i liten grad medføre skade på vegetasjonen eller sårbare arter i området. Det argumenteres videre med at det med de gitte begrensningene i antall turer, når dispensasjonen skal nyttes, samt vilkåret i forhold til forstyrrelser av rein vil være med på å redusere eventuelle konflikter i forhold til turgåere i området

og for reindrift. Nasjonalparkstyret har vurdert at den ovenfornevnte motoriserte transporten, sammen med annen lovlig kjøring i området, ikke vil medføre for stor samlet belastning på økosystemet.

Behov for å klarlegge forhold til annet lowerk

Det framkommer av saksframlegget at søkers behov er knytta opp til å kjøre til Sulitjelma for proviantering i tillegg til frakt av nødvendig utstyr for drift av turistbedriften denne sesongen.

Import/eksport av matvarer og utstyr til privat konsumpsjon. Inn i Sverige får man ifølge Tullverkets hjemmesider ta med seg varer til en samla verdi på sek 3 300. Det er ikke krav om at denne transporten skal skje over godkjent grenseovergang. For varer og utstyr som skal brukes i næringsvirksomhet gjelder helt andre regler. Ifølge informasjon fra svenske Tullverkets informasjonstjeneste skal alle varer som skal brukes i næringsvirksomhet i Sverige fortolles inn. I utgangspunktet skal dette skje ved godkjent tollovergang. På samme måte skal utstyr og varer for næringsvirksomhet fortolles inn i Norge hvis de fraktes tilbake hit. Det er dermed ikke lovlig å frakte varer og utstyr som skal brukes i drifta i Mavas uten at det er tollklarert. Det kan dermed synes som at vedtaket fra Nordland nasjonalparkstyre er fattet på feil grunnlag.

Konklusjon

Statsforvalteren i Nordland mener at forutsetningene for å fatte vedtak etter naturmangfoldloven § 48 ikke er til stede. Statsforvalteren i Nordland mener at denne typen ferdsel ble vurdert i forbindelse med vernevedtaket og at det da ble konkludert med at slik ferdsel skal foregå utenfor nasjonalparken. Vedtaket vil bidra til å uthule vernevedtaket. I tillegg vil er det i saksframlegget fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre vist til at vedtaket kan få negative virkninger på verneverdiene. Statsforvalteren i Nordland mener videre at presedensvirkning og gjennom dette øke den samlede belastningen i området.

Med hilsen

Tom Cato Karlsen (e.f.)
statsforvalter

Oddlaug Ellen Knutsen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent